

REPTE 8:

TREBALL COOPERATIU

1. Definició i autors significatius

L'aprenentatge cooperatiu consisteix en què l'alumnat treballi conjuntament per assolir uns objectius comuns, procurat obtindre resultats beneficiosos per a tots els membre del grup i maximitzar l'aprenentatge d'un mateix i dels altres. A més, aquest identifica que les diferències entre discents són un element potencial i un estímul en l'aprenentatge, car que diferents punts de vista, d'entre altres, permeten obtenir nou coneixements (Johnson, et al., 1999; Pujolàs, 2003).

Endemés, tal com cita Pujolàs (2003) “que el grup de treball cooperatiu assoleix el seu objectiu depèn si, i només si, de què tots els membres progressen en l'aprenentatge” (pàg. 75). També evidencia que en un equip cooperatiu hi ha d'haver: “diversitat, interdependència positiva, responsabilitat individual, interacció estimulante, igualtat d'oportunitats i habilitats d'equip” (pàg. 73).

Un dels autors més reconegut per apostar per aquesta metodologia va ser Freinet, qui va basar el seu ideari pedagògic en una metodologia de treball en cooperatiu autogestionat i experimental (Pujolàs, 2003).

2. Establir els principis metodològics que es caracteritzen: aprenentatge significatiu i funcional, enfocament globalitzador, enfocament lúdic, nivell de desenvolupament de l'estudiant, protagonisme de l'estudiant, metodologies actives, contextos significatius, aprenentatge cooperatiu i possibilitat d'aprendre a aprendre.

Aprenentatge significatiu i funcional: Aquest enfocament busca que els estudiants aprenguin continguts significatius i rellevants per a la seva vida, amb l'objectiu que aquests continguts siguin integrats de forma permanent en el seu pensament i acció.

Enfocament globalitzador: busca que els estudiants aprenguin de forma integrada i multidisciplinària, entenent que la vida real no es divideix en àrees curriculars. D'aquesta forma les activitats d'aprenentatge hauran de tenir en compte diverses matèries, i els continguts hauran de ser contextualitzats en problemes reals.

Enfocament lúdic: s'aprèn a través del joc i de la diversió, de manera que això afavoreix directament a la motivació i la implicació en l'aprenentatge.

Nivell de desenvolupament de l'estudiant: es busca que els estudiants aprenguin en funció del seu nivell de desenvolupament, entenent que cada estudiant té necessitats i ritmes d'aprenentatge diferents.

Protagonisme de l'estudiant: els estudiants seran els protagonistes del seu propi aprenentatge, de manera que seran responsables i autònoms en la seva activitat.

Metodologies actives: els estudiants aprenen a través de l'acció i la participació activa en les activitats d'aprenentatge, entenent que això afavoreix la seva implicació i comprensió dels continguts.

Contextos significatius: es busca que aprenguin en contextos significatius i reals, entenent que això afavoreix la seva comprensió i transferència dels continguts a situacions pràctiques.

Aprenentatge cooperatiu: es busca que els estudiants aprenguin en col·laboració amb altres estudiants, entenent que això afavoreix la seva implicació en l'aprenentatge i el desenvolupament de competències socials i emocionals.

Possibilitat d'aprendre a aprendre: els estudiants aprenen a aprendre de forma autònoma i reflexiva, d'aquesta forma els permetrà ser més eficaços i eficients en el seu aprenentatge al llarg de la vida.

3. Breu explicació que com es porta a terme aquesta metodologia

En aquesta metodologia els discents generalment han de prendre notes precises i detallades, resumir pròdicament el que estan aprenent en el transcurs de la classe, llegir els diferents materials assignats i escriure redaccions. La finalitat és que executin i portin a terme totes aquestes activitats de forma cooperativa i per poder-ho fer el docent pot portar a terme diferents tipus de mètodes els quals s'enumeren a continuació.

1. Prendre notes a parells.	5. Exercitar/repassar la lliçó en parells.
2. Fer resums juntament amb el company.	6. Resoldre problemes matemàtics en parelles.
3. Llegir i explicar en parelles.	7. Debats escolars.
4. Redactar i corregir en parells.	

Tots aquests mètodes fomenten la cooperació entre el diferent alumnat que hi ha a l'aula, ajuden a que els infants puguin veure i comprendre diferents punts de vista i afavoreixen positivament en relació amb la consolidació dels continguts i la interiorització d'aquests.

4. Paper (Rols) del docent i paper del discent

Al planificar una classe, el docent ha de considerar quines accions s'han de fer per maximitzar l'aprenentatge dels estudiants. Els rols indiquen què pot esperar cada membre del grup que facin els altres.

L'assignació de rols resulta ser una manera eficaç d'assegurar-se que els membres del grup treballin junts sense ensopegades i de forma productiva, evitant que determinats discents adoptin una actitud passiva o bé dominant.

Els rols es classifiquen segons la funció, en primer lloc trobem els rols que ajuden a la conformació del grup: la supervisió del to de veu i del soroll, d'entre d'altres.

En segon lloc, hi ha els que ajuden el grup a funcionar i assolir els seus objectius: l'encarregat d'explicar idees o procediments i l'encarregat de portar un registre, és a dir, d'anotar les decisions i redactar un informe del grup.

Finalment, trobem els rols que ajuden els alumnes a formular el que saben i integrar-ho amb el que estan aprenent:

1. Compendiador o sintetitzador, que s'encarrega de reformular les principals conclusions del grup.
2. Corrector, que corregeix qualsevol error en les explicacions d'un altre membre, i complementa qualsevol dada important que hagi estat omesa.
3. Encarregat de verificar la comprensió, que es qui s'assegura que tots els integrants del grup sàpiguen explicar com s'arriba a una determinada resposta o conclusió.

En quant al docent, aquest esdevé un facilitador o guia de l'aprenentatge. S'encarrega, per tant, de detectar les necessitats de cada infant i atendre la diversitat de l'aula, essent un generador del treball en equip.

5. Avantatges i desavantatges

El treball cooperatiu cal mencionar que té múltiples avantatges. En termes generals, millorar l'actitud dels estudiants i la seva autoestima, incrementa l'acceptació dels mètodes d'ensenyament, proporciona més ajuda per assolir millors resultats, permet una millor resposta en cas de conflicte, la recompensa que obtenen els estudiants és major, i afavoreix el rendiments acadèmic. Altres avantatges en forma de punt trobem que hi ha l'aprenentatge cooperatiu i l'EEES, la motivació, la millora de l'aprenentatge, la millora de l'actitud, les competències que es treballen, la versatilitat, la integració de teoria i pràctica i la millora en el professorat.

També anomenar que permet la distribució de l'alumnat en petits grups heterogenis de 4/5 membres. Pren com a objectiu que el grup arribi assolir una meta comuna. Tots els membres del grup comparteixen el lideratge. Implica interdependència positiva i responsabilitat individual. I finalment, comporta la millor assimilació i aplicació del coneixement analitzats i interpretats en grup.

Tot i que el treball cooperatiu té molts beneficis, també pot presentar alguns desavantatges, que inclouen:

Dependència del treball dels altres, ja que quan treballem en equip, depenem del treball i la contribució dels altres membres. Si algú no compleix les seves responsabilitats, pot afectar el resultat final del projecte.

També hi ha els diferents estils de treball, pel fet que els membres de l'equip poden tenir diferents maneres de treballar, això pot fer que hi hagin malentesos i que no és respiri bon ambient dins del grup.

Un dels altres aspectes és la manca de compromís per membres del grup, ja que això farà que no és pugui realitzar d'una manera correcta el projecte que s'ha de dur a terme.

A més a més en alguns casos pot fer que és limiti la creativitat individuals dels membres del grup, ja que ha de ser un treball grupal i tothom ha d'estar d'acord per fer-ho d'una manera concreta

Referències bibliogràfiques segons norma APA 7

Johnson, D. W., Johnson, R. T., i Holubec, E. J. (1999). *El aprendizaje cooperativo en el aula*. Buenos Aires: Paidós

<https://www.ucm.es/data/cont/docs/1626-2019-03-15-JOHNSON%20El%20aprendizaje%20cooperativo%20en%20el%20aula.pdf>

Principis metodològics i educatius propis de l'etapa d'educació infantil. (n.d.).

Retrieved May 9, 2023,

https://ioc.xtec.cat/materials/FP/Recursos/fp_edu_m02_/web/fp_edu_m02_htmlindex/WebContent/u5/media/principis_metodologics_i_educatius.pdf

Pujolàs. P. (2003). *Aprender juntos alumnos diferentes: els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula* (1a ed.). Vic: Eumo